

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ БІОЛОГІЧНИЙ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан біологічного факультету ЗНУ
Л.О. Омелянчик

2025

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПІДГОТОВКА УЧНІВ ДО ШКІЛЬНИХ ПРЕДМЕТНИХ ОЛІМПІАД
підготовки бакалавра
денної форми здобуття освіти

освітньо-професійна програма «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)»

спеціальності 014 Середня освіта

предметної спеціальності 014.05 середня освіта (Біологія та здоров'я людини)

галузі знань 01 Освіта / Педагогіка

ВИКЛАДАЧ : Новосад Наталія Василівна, кандидат біологічних наук, доцент,
доцент

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри фізіології, імунології і
біохімії з курсом цивільного захисту та
медицини

Протокол №1 від «21» серпня 2025 р.
Завідувач кафедри фізіології, імунології і
біохімії з курсом цивільного захисту та
медицини

О.Г. Куш

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

В.В. Перетяцько

2025 рік

Зв'язок з викладачем:

E-mail: novosadnata@gmail.com

Сезн ЗНУ повідомлення: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=15884>

Телефон: (096) 084-52-32

Інші засоби зв'язку: Viber, WhatsApp, Telegram

Кафедра: фізіології, імунології і біохімії з курсом цивільного захисту та медицини, III корпус, ауд. 111

1. Опис навчальної дисципліни

Мета курсу. Отримання знань про різноманітність Всеукраїнських та міжнародних предметних олімпіад для учнів закладів загальної середньої освіти та засвоєння знань про особливості підготовки учнів до олімпіад з біології і види олімпіадних завдань різної складності, а також набуття навичок складання тестових завдань різної складності.

Для вчителів-предметників знання з питань організації учнівських олімпіад, основних етапів підготовки учнів до участі в них, використання Інтернет-ресурсів та навчальної інформації з веб-сайтів сприятиме покращенню ефективності підготовки учнів закладів загальної середньої освіти до участі в олімпіадах з біології.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Підготовка учнів до шкільних предметних олімпіад» є: ознайомитися з правилами та умовами проведення різноманітних Всеукраїнських та міжнародних олімпіад та конкурсів для школярів; зрозуміти ефективні методи підготовки учнів до участі в олімпіадах; ознайомитися з офіційними сайтами МОН, Інституту модернізації змісту освіти, Запорізького обласного інституту післядипломної освіти, а також сайтами для вчителів «На Урок», «Всеосвіта» тощо, на яких надається інформація щодо організації та проведення предметних олімпіад; набутти уміння складати тестові завдання різної складності

Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Статус дисципліни	Обов'язкова	
Семестр	7 -й	-
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість годин	90	
Лекційні заняття	16 год.	-
Практичні заняття	8 год.	-
Самостійна робота	66 год.	-
Консультації	https://www.znu.edu.ua/ukr/university/departments/biology/study (дистанційно)	
Вид підсумкового семестрового контролю:	екзамен	
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=15884	

2. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

<i>КОМПЕТЕНТНОСТІ/</i> результати навчання	Методи навчання	Форми і методи оцінювання
ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, до застосування знань у практичних ситуаціях.	Словесні: бесіда. Наочні: аналіз візуальних матеріалів Практичні: практичні завдання, розв'язання розрахункових задач, розбір олімпіадних завдань. Активні та інтерактивні методи: дискусія, метод проблемного навчання, метод аналізу та синтезу документів та сайтів, проєктний метод, кейс-стаді.	Форми: поточний, рубіжний, підсумковий контроль Методи: усне опитування; письмове опитування (контрольна робота, виконання індивідуального дослідницького завдання); практична перевірка (виконання завдань практичних робіт, розв'язання ситуаційних задач); тестування; екзамен
ЗК2. Знання й розуміння предметної області та професійної діяльності.	Словесні: лекція, бесіда. Практичні: практичні завдання, розв'язання розрахункових задач, розбір олімпіадних завдань. Активні та інтерактивні методи: дискусія, метод проблемного навчання, проєктний метод, кейс-стаді.	Методи: поточний, рубіжний контроль Методи: усне опитування; письмове опитування (контрольна робота, виконання індивідуального дослідницького завдання); практична перевірка (виконання завдань практичних робіт, розв'язання ситуаційних задач); тестування; екзамен
ЗК4. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук, аналіз та обробку інформації з різних джерел, ефективно використовувати цифрові ресурси та технології в освітньому процесі.	Словесні: лекція, бесіда. Наочні: аналіз візуальних матеріалів Практичні: практичні завдання, розв'язання розрахункових задач, розбір олімпіадних завдань. Активні та інтерактивні методи: метод проблемного навчання, метод аналізу та синтезу документів та сайтів, групова робота,	Методи: поточний, рубіжний контроль Методи: усне опитування; письмове опитування (контрольна робота, виконання індивідуального дослідницького завдання); практична перевірка (виконання завдань практичних робіт, розв'язання ситуаційних задач); тестування; екзамен

	проектний метод.	
ПК1. Здатність використовувати біологічні і хімічні поняття, закони, концепції, вчення і теорії біології науки для пояснення та розвитку в учнів розуміння цілісності та взаємозалежності живих систем і організмів	Словесні: лекція, бесіда. Наочні: аналіз візуальних матеріалів Практичні: практичні завдання, розв'язання розрахункових задач, розбір олімпіадних завдань. Активні та інтерактивні методи: метод проблемного навчання, проектний метод, кейс-стаді.	Методи: поточний, рубіжний контроль Методи: усне опитування; письмове опитування (контрольна робота, виконання індивідуального дослідницького завдання); практична перевірка (виконання завдань практичних робіт, розв'язання ситуаційних задач); тестування; екзамен
РН 4. Знає та розуміє особливості навчання різнорідних груп учнів, застосовує диференціацію навчання, організовує освітній процес з урахуванням особливих потреб учнів; комбінує педагогічні, медико-біологічні, інформаційні технології з метою формування здорового способу життя, розвитку здоров'язбережувальних умінь і навичок, фізичних якостей у представників різних груп населення; самостійно розробляє методики й технології для інтегрального гармонійного розвитку людини.	Словесні: лекція, бесіда. Наочні: аналіз візуальних матеріалів Практичні: практичні завдання, розв'язання розрахункових задач, розбір олімпіадних завдань. Активні та інтерактивні методи: метод проблемного навчання, метод аналізу та синтезу документів та сайтів, групова робота, проектний метод, кейс-стаді.	Методи: поточний, рубіжний контроль Методи: усне опитування; письмове опитування (контрольна робота, виконання індивідуального дослідницького завдання); практична перевірка (виконання завдань лабораторних робіт, розв'язання ситуаційних задач); тестування
РН 11. Знає біологічну і хімічну термінологію, термінологію наук про здоров'я, розуміє основні концепції, теорії та загальну структуру біологічної науки та наук про здоров'я, застосовує засоби оцінки рівня складових здоров'я людини (фізичної, психічної, соціальної й духовної).	Словесні: лекція, бесіда. Наочні: аналіз візуальних матеріалів Практичні: практичні завдання, розв'язання розрахункових задач, розбір олімпіадних завдань. Активні та інтерактивні методи: метод проблемного навчання, групова робота, проектний метод, кейс-стаді.	Методи: поточний, рубіжний контроль Методи: усне опитування; письмове опитування (контрольна робота, виконання індивідуального дослідницького завдання); практична перевірка (виконання завдань лабораторних робіт, розв'язання ситуаційних задач); тестування
РН 12. Знає сучасну систему живих організмів та методологію систематики, будову та основні	Словесні: лекція, бесіда. Наочні: аналіз візуальних матеріалів	Методи: поточний, рубіжний контроль Методи: усне опитування; письмове опитування

функціональні особливості підтримання життєдіяльності живих організмів; основні закони й положення хімії, біохімії, молекулярної біології, біофізики, генетики, еволюційної біології, роль живих організмів та біологічних систем різного рівня у житті суспільства, їх використання, охорону, відтворення, характеризує живі організми й системи різного рівня з використанням методів сучасної біології, володіє різними методами розв'язування задач з біології.	Практичні: практичні завдання, розв'язання розрахункових задач, розбір олімпіадних завдань. Активні та інтерактивні методи: метод проблемного навчання, групова робота, проєктний метод, кейс-стаді.	(контрольна робота, виконання індивідуального дослідницького завдання); практична перевірка (виконання завдань лабораторних робіт, розв'язання ситуаційних задач); тестування
РН 14. Уміє застосовувати знання сучасних теоретичних основ біології для пояснення будови й функціональних особливостей організмів на різних рівнях організації живого, їхню взаємодію, взаємозв'язки, походження, класифікацію, значення, використання та поширення.	Словесні: лекція, бесіда. Наочні: аналіз візуальних матеріалів Практичні: практичні завдання, розв'язання розрахункових задач, розбір олімпіадних завдань. Активні та інтерактивні методи: метод проблемного навчання, групова робота, проєктний метод, кейс-стаді.	Методи: поточний, рубіжний контроль Методи: усне опитування; письмове опитування (контрольна робота, виконання індивідуального дослідницького завдання); практична перевірка (виконання завдань лабораторних робіт, розв'язання ситуаційних задач); тестування
РН 15. Виконує експериментальні польові та лабораторні дослідження, уміє виготовляти біологічні препарати, колекції, гербарії, самостійно вимірює антропометричні, фізіометричні й функціональні показники за допомогою апаратної та інструментальної діагностики, використовує біоетичні принципи проведення валеологічних експериментів, інтерпретує результати досліджень.	Словесні: лекція, бесіда. Наочні: аналіз візуальних матеріалів Практичні: практичні завдання, розв'язання розрахункових задач, розбір олімпіадних завдань. Активні та інтерактивні методи: метод проблемного навчання, метод аналізу та синтезу документів та сайтів, групова робота, проєктний метод, кейс-стаді.	Методи: поточний, рубіжний контроль Методи: усне опитування; письмове опитування (контрольна робота, виконання індивідуального дослідницького завдання); практична перевірка (виконання завдань практичних робіт, розв'язання ситуаційних задач); тестування; екзамен
РН 17. Добирає міжпредметні зв'язки курсів біології в базовій середній школі з метою формування в учнів природничонаукової	Словесні: лекція, бесіда. Наочні: аналіз візуальних матеріалів Практичні: практичні	Методи: поточний, рубіжний контроль Методи: усне опитування; письмове опитування (контрольна робота, виконання

компетентності, відповідно до вимог Державного стандарту загальної середньої освіти з освітньої галузі «Природознавство».	завдання, розв'язання розрахункових задач, розбір олімпіадних завдань. Активні та інтерактивні методи: дискусія, метод проблемного навчання, метод аналізу та синтезу документів та сайтів, групова робота, проектний метод, кейс-стаді.	індивідуального дослідницького завдання); практична перевірка (виконання завдань практичних робіт, розв'язання ситуаційних задач); тестування; екзамен

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Учнівські олімпіади з базових предметів, як різновид інтелектуальних змагань

Історія біологічного олімпійського руху в Україні. Структура Всеукраїнської біологічної олімпіади. Положення про Всеукраїнські учнівські олімпіади, турніри, конкурси з навчальних предметів, конкурси-захисти науково-дослідницьких робіт, олімпіади зі спеціальних дисциплін та конкурси фахової майстерності. Біологічні турніри. Відбір учнів на участь в олімпіадах. Підготовка відібраних учнів до участі в предметних олімпіадах. Участь команди України у Міжнародній біологічній олімпіаді

Змістовий модуль 2. Підготовка, організація та проведення Всеукраїнської олімпіади з біології

Підготовка, організація та проведення I, II, III, IV етапів Всеукраїнської олімпіади з біології. Принцип формування завдань I, II, III, IV етапів Олімпіади

Змістовий модуль 3. Підготовка до практичного туру Всеукраїнської олімпіади з біології

Принцип формування завдань практичного туру. Лабораторні роботи, як змагання практичного туру олімпіади. Біологічні об'єкти, що використовувалися на лабораторних роботах

Змістовий модуль 4. Біологічні турніри.

Всеукраїнський турнір юних біологів. Принцип формування завдань біологічних турнірів. Всеукраїнський турнір юних біологів "NEOBIO". Всеукраїнський турнір практичної біології.

Змістовий модуль 5. Інтернет-олімпіади

Основні завданнями Інтернет-олімпіад. Етапи Інтернет-олімпіади. Всеукраїнська учнівська Інтернет-олімпіада з біології. Положення про Всеукраїнські учнівські Інтернет-олімпіади. Правила проведення Всеукраїнської учнівської Інтернет-олімпіади з біології. Інтернет-олімпіади «На Урок». Всеукраїнська інтернет-олімпіада «Крок до знань». Всеукраїнська дистанційна олімпіада від «Всеосвіти».

Змістовий модуль 6. Загальні питання методики розв'язування задач. Комплекси біологічних задач

Типологія біологічних задач. Основні етапи розв'язання будь-якої задачі. Пізнавальні та творчі задачі. Функції задач. Комплекс біологічних задач змістом і рівнем пізнавальної діяльності учнів. Комплекс біологічних задач за лінійною структурою навчального матеріалу. Комплекси

4. Структура навчальної дисципліни

Вид заняття /роботи	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
Лекція 1	Тема. Учнівські олімпіади з базових предметів, як різновид інтелектуальних змагань	2	-	<i>щотижня</i>
Лекція 2	Тема. Загальні питання методики розв'язування задач.	2	-	<i>щотижня</i>
Практичне заняття 2	Тема. Основні документи щодо проведення Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів. Комплекси біологічних задач 8-9 класів Перелік питань: 1. Проаналізувати «Положення про Всеукраїнські учнівські олімпіади, турніри, конкурси з навчальних предметів, конкурси-захисти науково-дослідницьких робіт, олімпіади зі спеціальних дисциплін та конкурси фахової майстерності», дати відповідь на запитання 2. Ознайомитися з наказами «Про проведення Всеукраїнських учнівських олімпіад» та надати відповіді на запитання. 3. Розв'язати довільні 5 біологічних задач	2	-	<i>щотижня</i>
Самостійна робота	Тема. Складання документів щодо проведення олімпіади в ЗЗСО Завдання для виконання (зміст): 1. Тестування 2. Скласти наказ, щодо проведення предметної олімпіади в школі, протокол засідання журі, звіт про проведення I етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади та заявку на участь у II етапі Всеукраїнської учнівської олімпіади	7	-	<i>щотижня</i>
Самостійна робота	Тема. Загальні питання методики розв'язування задач. Завдання для виконання (зміст) 1. Тестування 2. Розв'язати задачі з розділів «людина», «загальна біологія», «екологія» надані в практичній роботі № 2 3. Скласти свої 3 задачі з вказаних вище розділів	8	-	<i>щотижня</i>
Лекція 3	Тема. Комплекс та система біологічних задач	2	-	<i>щотижня</i>
Лекція 4	Тема. Підготовка, організація та проведення I та II етапу Всеукраїнської олімпіади з біології	2	-	<i>щотижня</i>

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

Практичне заняття 2	Тема. Комплекси біологічних задач 10-11 класів. Принцип формування завдань I та II етапу Олімпіади Перелік завдань 1. Розв'язати довільні 5 біологічних задач 2. Розв'язати довільні 5 тестових завдань з групи задач I-II етапів «Всеукраїнські учнівські олімпіади»	2	-	щотижня
Самостійна робота	Тема. Загальні питання методики розв'язування задач. Завдання для виконання (зміст) 1. Тестування 2. Розв'язати задачі з розділів «еволюція», «генетика». 3. Скласти свої 2 задачі з вказаних вище розділів.	9	-	щотижня
Самостійна робота	Тема. Формування завдань I та II етапу Олімпіади Завдання для виконання (зміст): 1. Тестування 2. Скласти свої тестові завдання різної складності для II етапу «Всеукраїнські учнівські олімпіади»	8	-	щотижня
Лекція 5	Тема. Підготовка, організація та проведення III та IV етапу Всеукраїнської олімпіади з біології	2	-	щотижня
Лекція 6	Тема. Підготовка до практичного туру Всеукраїнської олімпіади з біології	2	-	щотижня
Практичне заняття 3	Тема. Принцип формування теоретичних завдань III-IV етапу Олімпіади. Принцип формування завдань практичного туру Перелік завдань: 1. Розв'язати довільно по 5 тестових завдань з А,Б,В груп IV етапу «Олімпіади школярів з біології, Луцьк-2017». 2. Ознайомитися з завданнями практичного туру III етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади із біології 3. Ознайомитися з прикладом завдання практичного туру III етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з біології з інформаційно-аналітичного бюлетня II, III та IV етапи Всеукраїнської учнівської олімпіади з біології, 2014-2015 н.р. Виконати наступні завдання: в роботі 1 завдання 1 робити в довільній формі, в завданні 2 заповнити таблицю 2.	2	-	щотижня
Самостійна робота	Тема. Формування завдань III-IV етапу Олімпіади. Завдання для виконання (зміст): 1. Тестування 2. Скласти свої тестові завдання різної складності для IV етапу «Всеукраїнські учнівські олімпіади»	8	-	щотижня
Самостійна робота	Тема. Формування завдань практичного туру Завдання для виконання (зміст): 1. Тестування	9	-	щотижня

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

	2. Скласти свої завдання до практичного туру			
Лекція 7	Тема. Біологічні турніри.	2	-	щотижня
Лекція 8	Тема. Інтернет-олімпіади	2	-	щотижня
Практичне заняття 4	Тема. Принцип формування завдань біологічних турнірів. Інтернет-олімпіади ІІІПО та на освітніх платформах «На Урок», «Крок до знань» і «Всеосвіта». Перелік завдань: 1. Розв'язати довільні завдання біологічних турнірів у групі. 2. Розв'язати довільні по 5 тестових завдань з Інтернет-олімпіад різних освітніх платформ	2	-	щотижня
Самостійна робота	Тема. Формування завдань біологічних турнірів Завдання для виконання (зміст): 1. Тестування 2. Створіть своє одне завдання для біологічного турніру. Для виконання даного завдання можна використовувати інформацію з різної довідкової та навчальної літератури по біології наданої на платформі Moodle або Інтернет. Готові завдання з мережі Інтернет не приймаються	9	-	щотижня
Самостійна робота	Тема. Інтернет-олімпіади Завдання для виконання (зміст): 1. Тестування 2. Скласти свої тестові завдання до Інтернет-олімпіади у Google-формі для класу за вибором. Зробити посилання на Google-форму	8	-	щотижня

5. Види і зміст контрольних заходів

Вид заняття/роботи	Вид поточного контрольного заходу	Зміст контрольного заходу*	Критерії оцінювання та термін виконання*	Усього балів
1	2	3	4	5
Поточний контроль				
Практичне заняття №1	Обговорення теоретичних запитань. Групова робота Тестування	Обговорення теоретичних питань за матеріалами. Виконання практичних завдань Онлайн тестування у СЕЗН ЗНУ	Участь у обговоренні теоретичних питань –4 бали. Виконання і оформлення практичних завдань – 4 бали 20 тестових запитань з однією або кількома правильними відповідями – 2 бали. Термін - до наступного практичного заняття	10
Практичне заняття №2	Обговорення теоретичних запитань. Групова робота	Обговорення теоретичних питань за матеріалами. Виконання практичних	Участь у обговоренні теоретичних питань –4 бали.	10

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

	Тестування	завдань Онлайн тестування у СЕЗН ЗНУ	Виконання і оформлення практичних завдань – 4 бали 20 тестових запитань з однією або кількома правильними відповідями – 2 бали. Термін - до наступного практичного заняття	
Атестація	Виконання індивідуальних завдань. Онлайн тестування у СЕЗН ЗНУ	2 завдання на розуміння та пояснення молекулярних процесів за незакінченим зображенням 18 тестових запитань з однією або кількома правильними відповідями	Правильні відповіді тестові запитання Термін - тиждень	10
Практичне заняття №3	Обговорення теоретичних запитань. Групова робота Тестування	Обговорення теоретичних питань за матеріалами. Виконання практичних завдань Онлайн тестування у СЕЗН ЗНУ	Участь у обговоренні теоретичних питань –4 бали. Виконання і оформлення практичних завдань – 4 бали 20 тестових запитань з однією або кількома правильними відповідями – 2 бали. Термін - до наступного практичного заняття	10
Практичне заняття №4	Обговорення теоретичних запитань. Групова робота Тестування	Обговорення теоретичних питань за матеріалами. Виконання практичних завдань Онлайн тестування у СЕЗН ЗНУ	Участь у обговоренні теоретичних питань –4 бали. Виконання і оформлення практичних завдань – 4 бали 20 тестових запитань з однією або кількома правильними відповідями – 2 бали. Термін - до наступного практичного заняття	10
Атестація 2	Виконання індивідуальних завдань. Онлайн тестування у СЕЗН ЗНУ	2 завдання на розуміння та пояснення молекулярних процесів за незакінченим зображенням 18 тестових запитань з однією або кількома правильними відповідями	Правильні відповіді тестові запитання Термін - тиждень	10
Усього поточний контроль	6			60
Підсумковий контроль				
Екзамен	Теоретичне завдання	Питання для підготовки: 1. Учнівські <i>олімпіади</i> з базових предметів, як <i>різновид</i> інтелектуальних змагань 2. Основні документи щодо проведення Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів	За два теоретичний питання студент може отримати по 15 балів. Результат виконання теоретичних завдань оцінюється кожне за такою шкалою: За відповідь: • 5 балів передбачає високий рівень знань і навичок. При цьому	10

		3. Підготовка, організація та проведення I етапу Всеукраїнської олімпіади з біології 4. Підготовка, організація та проведення II етапу Всеукраїнської олімпіади з біології 5. Підготовка, організація та проведення III етапу Всеукраїнської олімпіади з біології 6. Підготовка, організація та проведення IV етапу Всеукраїнської олімпіади з біології 7. Принцип формування завдань I та II етапу Олімпіади 8. Принцип формування завдань III-IV етапу Олімпіади 9. Принцип формування завдань практичного туру 10. Підготовка до практичного туру Всеукраїнської олімпіади з біології 11. Біологічні турніри 12. Принцип формування завдань біологічних турнірів 13. Інтернет-олімпіади 14. Освітні платформи «На Урок» і «Всеосвіта». 15. Загальні питання методики розв'язування задач. Комплекси біологічних задач 16. Комплекси біологічних задач за змістом і рівнем пізнавальної діяльності учнів 17. Комплекси біологічних задач за лінійною структурою навчального матеріалу 18. Комплекси біологічних задач з формування інтелектуальних умінь учнів. 2. Тестування	відповідь повна, логічна, з елементами самостійності, доцільно використовує вивчений матеріал при наведенні прикладів. Студент показує знання додаткової літератури. • 4 бали передбачає досить високий рівень знань і навичок. При цьому відповідь логічна, містить деякі неточності при формулюванні узагальнень, наведенні прикладів. Можливі труднощі при формулюванні узагальнюючих висновків, слабе знання додаткової літератури. Додаткова література недостатньо пророблена. • 3 бали передбачає наявність знань лише основної літератури, студент відповідає по суті питання і в загальній формі розбирається у матеріалі, але відповідь неповна і містить неточності, порушується послідовність викладання матеріалу, виникають труднощі, застосовуючи знання при наведенні прикладів. • 2 бали передбачає неповні знання студента основної літератури. Студент лише в загальній формі розбирається у матеріалі, відповідь неповна і неглибока. Студент дає недостатньо правильні формулювання, порушує послідовність викладання матеріалу, відчуває труднощі при наведенні прикладів. Відповідь оформлена неохайно, зі значною кількістю помилок. • 1 бал ставиться, коли

			студент не знає значної частини програмного матеріалу, допускає суттєві помилки при формулюванні та висвітленні понять, на додаткові питання відповідає не по суті, робить велику кількість помилок при відповіді. 0 балів ставиться, коли студент не розкрив поставлені питання, не засвоїв матеріал в обсязі, достатньому для подальшого навчання.	10
	Індивідуальне дослідницьке завдання	Розробка різнорівневих завдань та задач для проведення заняття з підготовки до олімпіади за темами, посилання на які знаходяться на сторінці навчальної дисципліни СЕЗН ЗНУ на платформі Moodle https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=15884	Цілісність, систематичність, логічна послідовність викладу матеріалу – 3 бали Повнота розкриття питання – 3 бали. Опрацювання сучасних наукових інформаційних джерел – 1 бал. Презентація роботи – 4 бали. Захист виконаного індивідуального завдання – 5 бали. Розробка тестових завдань - 2 бали Уміння формулювати власне відношення до проблеми, робити аргументовані висновки – 2 бали.	20
Усього підсумковий контроль				40

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

Рекомендована література

Основна:

1. Афанасьєва К., Волгін С., Горобець Л., Горобчишин В., Компанець Т., Скрипник Н., Чернінський А., Фіцайло С. Всеукраїнська біологічна олімпіада: правила, програми, рекомендації. Електронне самостійне текстове мережне навчальне видання. Київ: Громадська організація «Ноосфера», 2015. 76 с.
2. Євсєєв Р.С. Збірник задач з генетики. Харків : Вид. група «Основа», 2016. 127 с.
3. Карташова І. Біологічна задача: зміст, розв'язання, методика використання: Навчально-методичний посібник. Херсон: ПП. Вишемирський В.С., 2015. 104 с.
4. Коршевнюк Т. В. Біологія в завданнях. 10-11 класи : навчальний посібник. [Електронне видання]. Київ : Педагогічна думка, 2022. 76 с

Додаткова:

1. Акімова І.А. Червона книга України. Тваринний світ. Київ: Глобалконсалтинг, 2009. 600 с.
2. Дідуха Я.П. Червона книга України. Рослинний світ. Київ: Глобалконсалтинг, 2009. 900 с.
3. НАКАЗ 22.09.2011 № 1099 Про затвердження Положення про Всеукраїнські учнівські олімпіади, турніри, конкурси з навчальних предметів, конкурси-захисти науково-дослідницьких робіт, олімпіади зі спеціальних дисциплін та конкурси фахової майстерності <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1318-11#Text>
4. Neil A. Campbell, Jane B. Reece. Biology. 8th ed. 2088.1465 p.
5. Anu Singh-Cundy, Gary Shin. Discover biology. New York : W.W. Norton & Company, 2015. 658 p.

Інформаційні ресурси

1. Сайт Міністерства освіти і науки України. Олімпіади та конкурси <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/olimpiadi-ta-konkursi>
2. Інститут модернізації змісту освіти <https://imzo.gov.ua/>
3. НАКАЗ 22.09.2011 № 1099 Про затвердження Положення про Всеукраїнські учнівські олімпіади, турніри, конкурси з навчальних предметів, конкурси-захисти науково-дослідницьких робіт, олімпіади зі спеціальних дисциплін та конкурси фахової майстерності <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1318-11#Text>
4. Конкурси для учнів <https://imzo.gov.ua/zahodi/konkursi-dlya-uchniv-pt/>
5. Учнівські олімпіади <https://imzo.gov.ua/zahodi/olimpiadi-turniri-konkursi-dlya-uchniv-znz/>
6. Сайт малої академії наук <https://man.gov.ua/>
7. Український біологічний сайт https://www.biology.org.ua/index.php?subj=vbo_str&lang=ukr&chapter=olimp
8. Всеукраїнські біологічні турніри https://www.biology.org.ua/index.php?lang=ukr&chapter=olimp&subj=tub_years
9. Офіційний сайт Міжнародної біологічної олімпіади <https://www.ibo-info.org/en/>
10. <https://vseosvita.ua/> Національна освітня платформа
11. Всеукраїнські онлайн-конкурси, олімпіади, курси та журнал для школярів <https://naurok.ua/student/events>
12. Запорізький обласний інститут післядипломної освіти <https://www.zoippo.zp.ua/>
13. Методичний відділ ЗОІППО <https://metodoippo.osvita.zp.ua/>

7. Регуляції і політики курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Курс передбачає обов'язкове відвідування лабораторних занять. Студенти, які за певних обставин не можуть відвідувати лабораторні заняття регулярно, мусять впродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуального

відпрацювання пропущених занять. Відпрацювання пропущених занять має бути регулярним за домовленістю з викладачем у години консультацій. Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за запитаннями і демонстрації виконаних завдань аудиторної та позааудиторної роботи визначеними планом заняття в робочому зошиті. Накопичення відпрацювань неприпустиме! За умови систематичних пропусків може бути застосована процедура повторного вивчення дисципліни (див. посилання на Положення у додатку до силабусу).

Студенти, які станом на початок екзаменаційної сесії мають понад 70% невідпрацьованих пропущених занять, до відпрацювання не допускаються.

Політика академічної доброчесності

Кожний студент зобов'язаний дотримуватися принципів академічної доброчесності. Письмові завдання з використанням часткових або повнотекстових запозичень з інших робіт без зазначення авторства – це *плагіат*. Використання будь-якої інформації (текст, фото, ілюстрації тощо) мають бути правильно процитовані з посиланням на автора! Якщо ви не впевнені, що таке плагіат, фабрикація, фальсифікація, порадьтеся з викладачем. Висока академічна культура та європейські стандарти якості освіти, яких дотримуються у ЗНУ, вимагають від студентів відповідального ставлення до вибору джерел. Посилання на такі ресурси, як Wikipedia, бази даних рефератів та письмових робіт (Studopedia.org та подібні) є неприпустимим.

Індивідуальне дослідницьке завдання, яке є способом оволодіння матеріалом у вільний від обов'язкових навчальних занять час, передбачає вивчення окремих тем або питань, що потребує поглибленого вивчення літератури на задану тему та пошуку додаткової інформації. Важливим є також опрацювання сучасних інформаційних джерел у періодичній літературі. Виконане завдання перевірятиметься на предмет запозичень із робіт інших авторів. До студентів, у роботах яких буде виявлено списування, плагіат чи інші прояви недоброчесної поведінки можуть бути застосовані різні дисциплінарні заходи (див. посилання на Кодекс академічної доброчесності ЗНУ в додатку до силабусу).

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Під час занять мобільними телефонами користуватися не можна і вони повинні бути вимкнуті на беззвучний режим. Також заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо. Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час занять дозволяється виключно у навчальних цілях: опрацювання тексту лекційного матеріалу, опрацювання плану і навчальних завдань практичного заняття, ознайомлення з додатковою інформацією на сторінці навчальної дисципліни СЕЗН ЗНУ на платформі Moodle, довідкової інформації тощо).

Комунікація

Основною платформою для комунікації викладача зі студентами є Moodle. Для персональних запитів використовується сервіс приватних повідомлень. Відповіді на запити студентів подаються викладачем впродовж трьох робочих днів.

Всі робочі оголошення розміщуватимуться в Moodle та можуть надсилатися через старосту, на електронну пошту. Будь ласка, перевіряйте повідомлення вчасно. Ел. пошта має бути підписана справжнім ім'ям і прізвищем. Адреси типу user123@gmail.com не приймаються!

Якщо через технічні причини доступ до Moodle є неможливим, або ваше питання потребує термінового розгляду, направте електронного листа на адресу novosadnata@gmail.com. У листі обов'язково вкажіть ваше прізвище та ім'я, курс та шифр академічної групи.

Визнання результатів неформальної/інформальної освіти.

Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті: <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2025-2026 н. р. доступний за адресою: <https://tinyurl.com/yckze4jd>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методіку проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ycds571a>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ
Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**
Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua
Гаряча лінія: тел. (061) 227-12-76, факс 227-12-88

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок-п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE):
<https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу. Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

ЦЕНТР НІМЕЦЬКОЇ МОВИ, ПАРТНЕР ГЕТЕ-ІНСТИТУТУ:
<https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/oczn/nim>

ШКОЛА КОНФУЦІЯ (ВИВЧЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

